

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра економіки підприємства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А.Лагоднюк
“ _____ ” _____ 2018 р.

Національний університет водного господарства та природокористування
06 – 01 – 46

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **Program of the Discipline**

Аналіз діяльності підприємств туризму
Analysis of the activities of tourism enterprises

напряму підготовки 6.140103 «Туризм»

Рівне – 2018

Робоча програма «Аналіз діяльності підприємств туризму» для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм». – Рівне: НУВГП, 2018. – 19 с.

Розробники: Н.Б.Кушнір, к.е.н., професор кафедри економіки підприємства;
Т.Л.Адамчук, старший викладач кафедри економіки підприємства.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки підприємства

Протокол від «07» листопада 2018 року № 3

Завідувач кафедри економіки підприємства _____ (Н.Б. Кушнір)

Схвалено науково-методичною комісією напряму підготовки 6.140103 «Туризм»

Протокол від «14» листопада 2018 року № 2

Голова науково-методичної комісії _____ (С.І.Коротун)

ВСТУП

Актуальність всебічного дослідження туризму обумовлена його багатогранністю та суспільною значущістю. У багатьох державах світу туризм розвивається як система, що дає всі можливості для ознайомлення з історією, культурою, звичаями, духовними і релігійними цінностями певної країни і її народу, і дає прибуток у державну скарбницю. Туристська індустрія безпосередньо охоплює більшість інших галузей економіки і стимулює їхній розвиток.

Сьогодні в Україні вже відбулося усвідомлення важливості розвитку туризму як одного з ефективних засобів відродження національної економіки завдяки здатності цього сектору забезпечувати значні валютні надходження, створювати значну кількість нових робочих місць та іншим перевагам. Стратегічною метою розвитку туристської індустрії України є вихід її на світовий рівень туристських послуг. Основними передумовами для цього виступають: географічне положення, наявність природного, історико-археологічного туристського потенціалу, політична стабільність та економічне зростання, конкурентоздатність туристських послуг. Україна має всі умови для розвитку туризму та сфери гостинності.

У останні роки намітилася стабілізація економіки, повільне, але неухильне зростання іноземних інвестицій, прогрес у розвитку ділових і партнерських відносин із зовнішнім світом, що вселяє оптимізм і змушує розробляти заходи для створення в нашій країні цивілізованого ринку туризму.

Основна увага в дослідженнях явищ, пов'язаних з туризмом, приділяється питанням економіки та організації. Активізація конкуренції на туристському ринку вимагає використання найбільш ефективних методів управління підприємствами готельної, курортної і туристської сфери. Вибір цих методів для кожного окремого підприємства повинен ґрунтуватися на результатах детально проведеного фінансово-економічного аналізу діяльності.

Фінансово-економічний аналіз дозволяє об'єктивно оцінити результати діяльності підприємства в цілому та його структурних підрозділів, виявити вплив внутрішніх та зовнішніх

факторів на основні показники діяльності підприємства, а також формувати основу його фінансової політики й ефективного менеджменту.

Анотація

Дисципліна належить до циклу дисциплін професійної підготовки. Мета вивчення дисципліни полягає у засвоєнні теоретичних положень з аналізу та оцінки діяльності туристського підприємства та надбанні практичних навичок використання цих знань для прийняття управлінських рішень щодо підвищення ефективності діяльності підприємства. Предметом вивчення є виробничо-збутова, фінансово-економічна діяльність туристських підприємств та їх структурних підрозділів, що виявляється в системі показників. Дисципліна складається з двох змістових модулів, які розкривають суть економічного та фінансового аналізу діяльності туристського підприємства.

Ключові слова: методи дослідження, факторний аналіз, фінансовий аналіз, резерви виробництва, ефективність господарської діяльності

Annotation

The discipline belongs the circle of disciplines for the professional training level. The purpose of study the discipline is obtain the theoretical skills on analysis and appraisal of the tourism establishments and practical skills on management decision. The subject of study is production, marketing, financial and economical activities of the tourism establishments and departments are reflected in system of index. The discipline includes two modules in content which represent essence of financial and economical analysis on tourism establishments.

Keywords: methodology of research, factor analysis, financial analysis, reserves of production, efficiency of economic activity

1. Опис предмета навчальної дисципліни

Найменування показника	Напрямок підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>Денна форма навчання</i>
Кількість кредитів, відповідних ECTS - 4,0	Галузь знань 1401 „Сфера обслуговування”	Вибіркова
Модулів – 1	Напрямок підготовки: 6.140103 „Туризм”	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: -		Семестр
Загальна кількість годин – 120		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 СРС – 6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	8-й
		Лекції
		22 год.
		Практичні
		20 год.
		Самостійна робота
		78 год.
		Вид контролю: залік

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 35 % до 65 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною метою вивчення курсу «Аналіз діяльності підприємств туризму» полягає у засвоєнні теоретичних положень з аналізу та оцінки діяльності туристичного підприємництва та надбанні практичних навичок використання цих знань для прийняття управлінських рішень щодо підвищення ефективності його діяльності.

Предмет вивчення дисципліни – виробничо-збутова, фінансово-економічна діяльність туристичних підприємств та їх структурних підрозділів, що виявляється у системі показників.

Актуальність всебічного дослідження туризму обумовлена його багатогранністю та суспільною значущістю. У багатьох державах світу туризм розвивається як система, що дає всі можливості для ознайомлення з історією, культурою, звичаями, духовними і релігійними цінностями певної країни і її народу, і дає прибуток у державну скарбницю. Туристська індустрія безпосередньо охоплює більшість інших галузей економіки і стимулює їхній розвиток.

Сьогодні в Україні вже відбулося усвідомлення важливості розвитку туризму як одного з ефективних засобів відродження національної економіки завдяки здатності цього сектору забезпечувати значні валютні надходження, створювати значну кількість нових робочих місць та іншим перевагам. Стратегічною метою розвитку туристської індустрії України є вихід її на світовий рівень туристських послуг. Основними передумовами для цього виступають: географічне положення, наявність природного, історико-археологічного туристського потенціалу, політична стабільність та економічне зростання, конкурентоздатність туристських послуг. Україна має всі умови для розвитку туризму та сфери гостинності.

У останні роки намітилася стабілізація економіки, повільне, але неухильне зростання іноземних інвестицій, прогрес у розвитку ділових і партнерських відносин із зовнішнім світом, що вселяє оптимізм і змушує розробляти заходи для створення в нашій країні цивілізованого ринку туризму.

Основна увага в дослідженнях явищ, пов'язаних з туризмом,

приділяється питанням економіки та організації. Активізація конкуренції на туристському ринку вимагає використання найбільш ефективних методів управління підприємствами готельної, курортної і туристської сфери. Вибір цих методів для кожного окремого підприємства повинен ґрунтуватися на результатах детально проведеного фінансово-економічного аналізу діяльності.

«Аналіз діяльності підприємств туризму» дозволяє об'єктивно оцінити результати діяльності підприємства в цілому та його структурних підрозділів, виявити вплив внутрішніх та зовнішніх факторів на основні показники діяльності підприємства, а також формувати основу його фінансової політики й ефективного менеджменту.

Для досягнення головного завдання необхідно вирішити наступні **завдання**:

- вивчення основних категорій, понять, систем, інструментарію та алгоритмів аналізу діяльності підприємств;
- набуття практичних навичок розв'язання конкретних аналітичних задач;
- ознайомлення з науковими засадами основних аналітичних законів, методик та методологій;
- формування вмінь творчого пошуку шляхів покращення виробничо-господарської діяльності підприємств з використанням основних показників, прийомів та методів економічного аналізу.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- основні поняття, категорії, терміни економічного аналізу та вміти їх правильно тлумачити;
- закономірності, принципи та загальні методи здійснення аналітичних досліджень;
- етапи аналітичної обробки первинної інформації та узагальнення отриманих результатів;
- механізми аналізу та синтезу даних та показників діяльності підприємств;
- методи вивчення взаємозв'язків між явищами, що відбуваються на підприємстві та вміти охарактеризувати отримані результати досліджень;

- способи переходу від статистичних методів дослідження до елементів факторного аналізу з метою виявлення резервів покращення результируючих показників;
- методи оцінки сучасних проблем виробничо-господарської діяльності підприємств;
- аналітичну методологію визначення наслідків впливу управлінських рішень на діяльність суб'єктів господарювання;
- особливості практичного застосування аналітичних методів дослідження показників, що характеризують роботу підприємства.

Після опанування даного курсу студенти повинні **вміти**:

- виявляти внутрішні резерви раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів підприємств;
- приймати обґрунтовані управлінські рішення на основі виявлених резервів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Економічний аналіз

Тема 1. Економічний аналіз: поняття, предмет, мета, завдання, види. Поняття економічного аналізу, предмет, мета, завдання, принципи. Види економічного аналізу. Сучасне розуміння терміну «економічний аналіз». Сутність складових частин аналізу. Основні поняття та основні завдання економічного. Взаємозв'язок економічного аналізу з іншими науками. Роль економічного аналізу в сфері обслуговування. Етапи проведення економічного аналізу.

Тема 2. Методологія економічного аналізу. Фактори, що визначають результати господарської діяльності і їх класифікація. Система показників, що використовуються в економічному аналізі. Методика економічного аналізу. Економіко-логічні способи обробки економічної інформації. Прийом порівняння показників. Деталізація економічних показників. Балансовий прийом. Табличний спосіб. Групування. Спосіб перерахунку показників. Метод абсолютних, відносних і

середніх величин. Ряди динаміки. Графічний спосіб. Методи детермінованого аналізу.

Тема 3. Аналіз обсягу вироблених і реалізованих послуг підприємств готельного господарства, курортної сфери та туризму. Задачі і інформаційне забезпечення аналізу. Аналіз обсягу вироблених і реалізованих послуг підприємств готельного господарства. Аналіз обсягу вироблених і реалізованих послуг туристського підприємства. Аналіз обсягу вироблених і реалізованих послуг підприємств курортної сфери.

Тема 4. Аналіз стану та використання основних та оборотних засобів підприємства. Значення, задачі і інформаційне забезпечення аналізу основних та оборотних засобів. Аналіз стану основних засобів. Аналіз ефективності використання основних засобів. Аналіз структури та динаміки оборотних засобів. Аналіз використання оборотних засобів.

Тема 5. Аналіз використання персоналу. Значення, задачі і інформаційне забезпечення аналізу використання персоналу підприємства. Аналіз чисельності, складу і руху персоналу. Аналіз використання фонду робочого часу. Аналіз продуктивності праці.

Тема 6. Аналіз витрат підприємства. Поняття витрат та собівартості наданих послуг, кошторис, калькуляція. Класифікація витрат. Методи обліку і калькулювання собівартості. Значення, задачі і інформаційне забезпечення аналізу витрат. Аналіз структури і динаміки витрат на виробництво і реалізацію продукції (робіт, послуг).

Змістовий модуль 2. Фінансовий аналіз

Тема 7. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. Мета і методи фінансового аналізу. Зміст фінансового аналізу. Завдання і джерела інформації аналізу фінансових результатів. Аналіз складу і динаміки прибутку.

Рентабельність як узагальнюючий показник ефективності діяльності суб'єкта господарювання. Аналіз показників рентабельності.

Тема 8. Аналіз фінансового стану підприємства.

Сутність, мета і завдання аналізу фінансового стану. Система показників, що використовується для аналізу фінансового стану. Інформаційна база для аналізу. Методи аналізу фінансового стану.

Тема 9. Аналіз розміщення і використання капіталу підприємства. Оцінка майнового стану підприємства.

Значення, завдання й інформаційне забезпечення аналізу джерел формування капіталу. Аналіз структури активів підприємства. Аналіз виробничих запасів. Аналіз дебіторської заборгованості. Аналіз динаміки і структури джерел формування капіталу підприємства. Аналіз ефективності й інтенсивності використання капіталу підприємства.

Тема 10. Аналіз фінансової стійкості підприємства.

Поняття “фінансова стійкість” і фактори, що впливають на неї. Значення і завдання і інформаційне забезпечення аналізу фінансової стійкості. Основні показники фінансової стійкості. Оцінювання фінансової стійкості на основі аналізу співвідношення власного і позикового капіталу.

Тема 11. Аналіз платоспроможності, ліквідності й ризику банкрутства підприємства.

Поняття платоспроможності й ліквідності підприємства. Оцінка платоспроможності підприємства на основі показників ліквідності. Оцінка платоспроможності підприємства на основі аналізу грошових потоків. Поняття, види й причини банкрутства. Діагностика вірогідності банкрутства.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
		Денна форма			
		Усього	у тому числі		
л	п		ср		
1	2	3	4	5	6
Змістовний модуль 1. Економічний аналіз					
1.	Тема 1. Економічний аналіз: поняття, предмет, мета, завдання, види.	9	1	1	7
2.	Тема 2. Методологія економічного аналізу.	13	2	4	7
3.	Тема 3. Аналіз обсягу вироблених і реалізованих послуг підприємств готельного господарства, курортної сфери та туризму.	10	2	1	7
4.	Тема 4. Аналіз стану та використання основних та оборотних засобів підприємства.	12	2	2	8
5.	Тема 5. Аналіз використання персоналу.	14	3	4	7
6.	Тема 6. Аналіз собівартості продукції (робіт, послуг).	9	1	1	7
Змістовий модуль 2. Фінансовий аналіз					
7.	Тема 7. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.	10	2	1	7
8.	Тема 8. Аналіз фінансового стану підприємства.	10	2	1	7
9.	Тема 9. Аналіз розміщення і використання капіталу підприємства. Оцінка майнового стану підприємства.	11	2	2	7
10.	Тема 10. Аналіз фінансової стійкості підприємства.	10	2	1	7
11.	Тема 11. Аналіз платоспроможності, ліквідності й ризику банкрутства підприємства.	12	3	2	7
Усього годин		120	22	20	78

5. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Тема 1. Економічний аналіз: поняття, предмет, мета, завдання, види.	1
2.	Тема 2. Методологія економічного аналізу.	4
3.	Тема 3. Аналіз обсягу вироблених і реалізованих послуг підприємств готельного господарства, курортної сфери та туризму.	1
4.	Тема 4. Аналіз стану та використання основних та оборотних засобів підприємства.	2
5.	Тема 5. Аналіз використання персоналу	4
6.	Тема 6. Аналіз собівартості продукції (робіт, послуг).	1
7.	Тема 7. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.	1
8.	Тема 8. Аналіз фінансового стану підприємства.	1
9.	Тема 9. Аналіз розміщення і використання капіталу підприємства. Оцінка майнового стану підприємства.	2
10.	Тема 10. Аналіз фінансової стійкості підприємства.	1
11.	Тема 11. Аналіз платоспроможності, ліквідності й ризику банкрутства підприємства.	2
Усього годин		20

6. Самостійна робота

Самостійна робота студентів полягає у вивченні окремих питань з дисципліни, які не розглядаються під час аудиторних занять. Підсумком самостійної роботи над вивченням дисципліни „Аналіз діяльності підприємств туризму” є складання поглибленого письмового звіту за одним із наведених питань.

Обсяг звіту про самостійну роботу повинен бути в межах 15-20 сторінок аркушів формату А-4. Звіт оформлюється на стандартному папері формату А-4 (210x297). Поля: верхнє,

нижнє та ліве — 20 мм, праве — 10 мм. Звіт може бути рукописним або друкованим і виконується українською мовою.

Захист звіту про самостійну роботу не передбачається.

Перелік питань до самостійного вивчення

№ з/п	Перелік питань для самостійного вивчення	Кількість годин
1	2	4
1.	Суть аналізу господарської діяльності	2
2.	Роль і місце аналізу господарської діяльності в системі управління виробництвом	2
3.	Основні етапи розвитку аналізу господарської діяльності підприємства та їх характеристика	2
4.	Принципи аналізу господарської діяльності	2
5.	Предмет, суть і завдання аналізу господарської діяльності	2
6.	Місце аналізу господарської діяльності в системі наук	2
7.	Метод аналізу господарської діяльності і його характерні особливості	2
8.	Поняття і класифікація факторів, що використовуються в аналізі господарської діяльності	2
9.	Система показників, що використовується в аналізі господарської діяльності	2
10.	Прийоми аналізу господарської діяльності	2
11.	Застосування економіко-математичних методів в аналізі господарської діяльності	2
12.	Поняття резервів підвищення ефективності виробництва та їх класифікація	2
13.	Види аналізу господарської діяльності і їх роль в управлінні виробництвом	2
14.	Суть і задачі попереднього аналізу.	2
15.	Система комплексного аналізу господарської діяльності	2
16.	Виявлення і розрахунок резервів росту	4

	виробництва	
17.	Суть порівняльного аналізу, його задачі та основні етапи	4
18.	Функціонально-вартісний аналіз, його суть і характерні особливості	4
19.	Інформаційне забезпечення аналізу господарської діяльності	3
20.	Види інформації, що використовується в аналізі господарської діяльності	3
21.	Організація аналізу господарської діяльності на підприємстві	3
22.	Узагальнення та оформлення результатів аналізу	3
23.	Аналіз господарської діяльності в умовах АСУ	3
24.	Історія розвитку аналізу господарської діяльності	3
25.	Аналіз основних показників діяльності підприємства	3
26.	Роль аналізу господарської діяльності в ринкових умовах	3
27.	Перспективи розвитку аналізу господарської діяльності	3
28.	Суть, мета, задачі та сфера застосування фінансово-економічного аналізу	3
29.	Суть, мета і задачі оперативного аналізу	3
30.	Суть перспективного аналізу і задачі, які вирішуються під час його проведення	3
Усього годин		78

1. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання із застосуванням:

- лекцій у супроводі мультимедійних презентацій;

- відеофільмів та CDR;
- розв'язування задач та кейсів;
- складання матриць та графічних схем;
- виконання індивідуального навчально-дослідного завдання;
- складання есе.

9. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з практичних занять – на основі перевірки виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Розрахункові завдання, задачі, лабораторні роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	100
8	10	8	10	10	8	10	8	10	10	8	

T1, T2 ... T11 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	зараховано
82 – 89	
74 – 81	
64 – 73	
60 – 63	
35 – 59	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення дисципліни

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Аналіз діяльності підприємств туризму» включає:

- інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни;
- опорний конспект лекцій на паперовому носію;
- комплект мультимедійних презентацій;
- друкований роздатковий матеріал;
- пакети тестових завдань по кожній темі і в цілому по курсу дисципліни.
- електронна версія опорного конспекту лекцій з дисципліни «Аналіз діяльності підприємств туризму».
- Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Аналіз господарської діяльності» для студентів напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» денної, заочної (дистанційної) форми навчання та скороченим терміном навчання – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/6095>.
- Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Аналіз господарської діяльності» для студентів спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства» денної та заочної форм навчання. - Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/6097>.
- Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Аналіз господарської діяльності» студентами спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства» денної та заочної форм навчання. - Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/6092>.

12. Рекомендована література

Базова:

1. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: Навчальний посібник./ Б. Є. Грабовецький. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 256 с.
2. Костенко Т.Д. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: Навч. посібник./ Т.Д.Костенко. — К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 400 с.
3. Костюк В.О. Техніко-економічний аналіз діяльності підприємств міського господарства. Навчальний посібник./ В.О.Костюк. – Харків: ХДАМГ, 2002. – 162 с.

4. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посібник./ Г.В.Савицька. – К.: Знання, 2005. – 662 с.
5. Соболева Е.А., Соболев И.И. Финансово-экономический анализ деятельности туристской фирмы: Учебно-методическое пособие./Е.А.Соболева, И.И.Соболев. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 128 с.

Допоміжна:

1. Багров В.П., Багрова І.В. Економічний аналіз. Навчальний посібник./В.П.Багров, І.В.Багрова. - Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 160 с.
2. Економічний аналіз: Навчальний посібник/ М.А.Болюх, В.З.Бурачевський, М.І.Горбаток./за ред. проф. М.Г.Чумаченка.- К.:КНЕУ, 2003. – 556 с.
3. Замедлина Е.А., Козырева О.Н. Экономика отрасли: туризм: Учеб. пособие./ Е.А.Замедлина, О.Н.Козырева. – М.: Альфа-М: ИНФРА-М, - 2007. – 208 с.
4. Канке А.А., Кошечая И.П. Анализ финансово-хозяйственной деятельности предприятия: Учебное пособие./А.А.Канке, И.П.Кошечая. – М.: Форум: ИНФРА-М, 2004. – 288 с.
5. Коган Т.Л., Бабуцкий П.Я. Экономика, организация и планирование гостиничного хозяйства./Т.Л.Коган, П.Я.Бабуцкий. – К. Вища школа, 1980. – 230 с.
6. Навчально-методичний посібник до самостійного вивчення дисципліни “Теорія економічного аналізу” (для студентів економічних спеціальностей за напрямом 0501 “Економіка та підприємництво” та 0502 “Менеджмент” – Укл.: Мочаліна З.М. – Харків: ХНАМГ, 2004 – 131 с.
7. Ткаченко Т.І., Гаврилюк С.П. Економіка готельного господарства і туризму: Навч. Посібник./Т.І.Ткаченко, С.П.Гаврилюк. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. – 179 с.
8. Цал-Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз: Навч. посібник./Ю.С.Цал-Цалко.— Житомир, ЖІТІ, 2001. — 300 с.
9. Чуев И.Н., Чечевицына Л.Н. Анализ финансово-хозяйственной деятельности: Учебник./И.Н.Чуев, Л.Н.Чечевицына. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2004. – 352 с.

10. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні./ В.Ф.Кифяк. - Чернівці: Книги-XXI, 2003. - 300 с.
11. Моїсеєва М. К. Стратегічне управління туристської фірмою./ М. К.Моїсеєва. – М.: Фінанси і статистика, 2001. – 230 с.
12. Сухов Р. І. Організація роботи туристичного агентства: Навчальний посібник ./Р. І.Сухов - Москва: ІКЦ «МарТ», Ростов н / Д: Видавничий центр «МарТ», 2005.-144 с. [Електронний ресурс] - <http://pidruchniki.ws/18211001/turizm/planuvannya.html>
13. Тимохіна Т.Л. Организация приема и обслуживания туристов. Учебное пособие — 3-е изд., перераб. и доп. ./ Тимохіна Т.Л. – М.: Форум, 2008. — 352 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Бази даних звітності публічних підприємств <https://smida.gov.ua/db>